
Kaupunginhallitus / Johanna Jokelainen

Viite Lausuntopyyntö, ote kaupunginhallituksen 22.11.2021 § 833 päätöksestä

Aihe/otsikko **Arviointikertomuksen hyödyntäminen talousarviosuunnittelussa, valtuustoaloite**

Valtuustoaloitteessa on otettu kantaa olennaiseen kehittämistarpeeseen kaupungin suunnitteluprosessissa. Talousarvio- ja suunnitelma, tilinpäätös sekä tarkastuslautakunnan arviointikertomus muodostavat kaupungissa vuosittain toistuvan raportoinnin kolmiosaisen ytimen, jonka jokaisella osalla on oma tehtävänsä. Arviointikertomus on suoraan kaupunginvaltuuston alaisen tarkastuslautakunnan laatima asiakirja. Arviointityön vaikuttavuuden kannalta keskeistä on, miten arviointityön havaintoja ja suosituksia käsitellään valtuustossa sekä hyödynnetään kaupungin toiminnassa.

Tarkastuslautakunnan eräänä keskeisenä tehtävänä on jälkikäteen arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin keskeisenä kohteena on kunnanhallitus, jonka tehtävä on johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta ja joka konsernijohtoon kuuluvana vastaa kuntakonsernin omistajaohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä.

Arvioinnin tulokset esitetään arviointikertomuksessa, joka käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunnan tekemän arvioinnin tuottamaa tietoa on mahdollista hyödyntää kaupungin toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja päätöksenteossa nykyistä laajemmin. Tarkoituksenmukaisuuden arviointi sisältää laillisuuden arviointia laajemmän ulottuvuuden, joka ulottaa tarkastuslautakunnan suorittaman arvioinnin toiminnan kehittämisen suuntaan. Arviointitiedon laajempi ja perusteellisempi hyödyntäminen tukee myös kaupungin tiedolla johtamisen tavoitteita.

Kuntalain 121 §:n mukaan: "Kaupunginhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta". Merkillepantavaa on, että kyseessä on **lausunto toimenpiteistä**. Porissa kaupunginhallitus on perinteisesti kerännyt lausuntoja toimialoilta, yksiköiltä ja viranhaltijoilta, jotka on sellaisenaan välitetty kaupunginhallituksen lausuntona eteenpäin valtuustolle. Ideaalitalanteessa kaupunginhallituksen arviointikertomuksen suositusten pohjalta keräämät toimialojen ja yksiköiden vastineet toimivat pohjana varsinaiselle

kaupunginhallituksen valtuustolle antamalle lausunnolle. Vastineissa ei ole esimerkiksi tarkoitus esittää näkemyksiä itse arviointityön suorittamisesta.

Vastineiden pohjalta olisi toivottavaa saada valmiiksi lausunto, jossa todettaisiin esimerkiksi mitkä arviointikertomuksen suositukset hallitus päättää laittaa heti täytäntöön, mitkä asiat siirretään toteutettaviksi jonkun muun asian käsittelyn yhteydessä tai mitkä asiat mahdollisesti jäävät myöhempään kehittämiseen. Lausunnon esittämisen määräajakin on tarkoituksenmukaista asettaa niin, että lausuntoa on mahdollista hyödyntää seuraavaa vuotta koskevassa talousarviokäsittelyssä.

Lopullisessa lausunnossa olennaista on tieto, mitä arviointikertomuksen havaintojen ja suositusten pohjalta tullaan tekemään, milloin se tehdään ja mikä taho on tehtävistä muutoksista toteuttamisvastuussa. Selkeän ja toteuttamiskelpoisen lausunnon pohjalta myös kaupunginvaltuuston on mahdollista kattavammin seurata kaupunginhallituksen työskentelyä.

Tarkastustoimi

Tarkastusjohtaja Niko Poskiparta